

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Спеціальна контрольна комісія з питань приватизації

Р І Ш Е Н Н Я

Про рекомендації "круглого столу" у Комісії від 14 березня 2017 року "Щодо перспектив приватизації та подальшого розвитку Одеського припортового заводу"

11 квітня 2017 року

Заслухавши інформацію Першого заступника Голови Комісії І.О.Лапіна про результати проведеного 14 березня 2017 року "круглого столу" у Комісії на тему: "Щодо перспектив приватизації та подальшого розвитку Одеського припортового заводу", **Комісія вирішила:**

1. Схвалити рекомендації "круглого столу" у Комісії від 14 березня 2017 року "Щодо перспектив приватизації та подальшого розвитку Одеського припортового заводу".

2. Рішення Комісії надіслати Кабінету Міністрів України та Фонду державного майна України.

Перший заступник Голови Комісії

І.О. Лапін

Секретар Комісії

К.Г. Усов

СПЕЦІАЛЬНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ПРИВАТИЗАЦІЇ

РЕКОМЕНДАЦІЇ КРУГЛОГО СТОЛУ

на тему: «Щодо перспектив приватизації та подальшого розвитку
Одеського припортового заводу»

14 березня 2017 року

м. Київ, вул.Грушевського, 18/2

Одеський припортовий завод (далі – ОПЗ) є високотехнологічним, унікальним та одним із найбільших підприємств хімічної галузі України. Основними напрямками діяльності підприємства є виробництво мінеральних добрив та азотних сполук (аміак, карбамід). Підприємство має найбільші в Україні потужності з виробництва аміаку і карбаміду. На території підприємства розташований комплекс зі зберігання та перевантаження аміаку, карбаміду та іншої хімічної продукції не тільки власного виробництва, а й продукції виробленої іншими підприємствами України та Росії. Перевантажувальний пункт, що знаходиться на підприємстві, є кінцевою точкою та єдиним технологічним комплексом магістрального аміакопроводу Тольятті-Горлівка-Одеса.

Спроби приватизації ОПЗ були здійснені неодноразово. Так, у 2009 році. переможцем конкурсу за пакет акцій розміром 99,567% статутного капіталу було запропоновано 5 млрд. грн. (що за курсом НБУ на той час - 625 млн. доларів США). Проте тоді комісія з приватизації ОПЗ Фонду держмайна ухвалила рішення не визнавати відповідне ТОВ «Нортіма» переможцем у конкурсі з приватизації заводу у зв'язку з тим, що його було продано за заниженою (як тоді вважалось) ціною.

У 2016 році за керівництва Фондом держмайна Ігорем Білоусом було здійснено ще дві спроби приватизації ОПЗ, проте обидні – провальні. Оголошені конкурси не відбулись у зв'язку із відсутністю жодного претендента.

Ці два невдалих конкурси з продажу 99,567% статутного капіталу ОПЗ були оголошені ФДМУ відповідно до розпоряджень КМУ від 18 травня 2016 р. № 386-р та від 19 жовтня 2016 р. № 746-р. Початкова ціна пакета склала спочатку 13,175 млрд. грн. (що за курсом НБУ на той час складало 527,7 млн. доларів США), на останньому конкурсі – 5,16 млрд. грн. (або 201 млн. доларів США).

Питання приватизації ОПЗ багато разів розглядалось та включалось до порядку денного засідань Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації. Зокрема, останнє рішення Комісії від 09 лютого 2017 року "Про затвердження рекомендацій слухань у Комісії від 21 вересня

2016 року "Про ситуацію з приватизацією Одеського припортового заводу" залишається актуальним до виконання.

За результатами роботи у 2016 році ОПЗ за попередніми даними отримав збиток 3 млрд. гривень, при цьому у 2015 році підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 218 млн гривень. На кінець 2016 року активи підприємства становили 3,6 млрд. гривень, що на 7% більше, ніж на кінець попереднього звітного періоду, дебіторська заборгованість - 329 млн. гривень (на 5,2% менше), довгострокові зобов'язання скоротилися в 3 рази до 698 млн. гривень, поточні зобов'язання - збільшилися в 9 разів - до 8,5 млрд. гривень. Отже, фінансовий стан підприємства може бути охарактеризовано як вкрай негативний.

Несприятлива ринкова кон'юнктура світових цін на продукцію ОПЗ – аміак та карбамід, а також висока ціна на природний газ, що займає до 90% собівартості продукції, - основні причини такого становища.

За останній рік підприємство було вимушено не один раз зупиняти виробничу діяльність, що мало вкрай негативні соціально-економічні наслідки. Втрати при здійсненні одного запуску заводу становлять 100-150 млн.грн.

6 березня 2017 року відновлена робота ОПЗ - почалося виробництво товарного карбаміду і аміаку. Давальницька модель співпраці передбачає, що підприємство не буде нести витрат на покупку сировини. ERU Management буде поставляти ОПЗ до 60 млн кубометрів газу на місяць і стане покупцем аміаку і карбаміду.

На відновлення роботи ОПЗ вплинули ринкові фактори - здешевлення газу і зростання цін на аміак та карбамід. Так, з осені 2016 року котирування на продукцію ОПЗ почали поступово зростати. За даними консалтингового агентства Market Realist, в середині лютого карбамід в порту Південний коштував \$ 255-260 / тонна, тоді як ще у вересні - близько \$ 200 / тонна (FOB). Вартість аміаку за цей же період зросла з \$ 260 до \$ 310-320 / тонна. За розрахунками експертів, такі ціни дозволять ЕРУ заробляти близько \$ 5 на кожній тонні аміаку і \$ 10 - на тонні карбаміду. Коефіцієнт витрат газу для ОПЗ на тонну аміаку становить близько 1 000 кубометрів, на тонну карбаміду - менше 800 кубометрів. При подальшому падінні цін на газ, маржа постачальника може вирости.

Крім того, з лютого ц.р. в Європі почала знижуватися вартість природного газу. Натомість в Україні відпускна ціна природного газу для промислових споживачів (9200 грн. за 1 000 кубометрів, що еквівалентно 340 \$) залишається на вкрай високому рівні і значно перевищує ціну газу на митному кордоні України (орієнтовно 180 \$). Таким чином, державна цінова політика спрямована на отримання надприбутків НАК "Нафтогаз України" за рахунок зупинки та збиткової діяльності промислових, зокрема, хімічних підприємств.

Разом із цим, як повідомили під час "круглого столу" Голова та заступник Фонду державного майна України, підготовкою ОПЗ до приватизації за міжнародними стандартами займалась в т.ч. створена при Кабінеті Міністрів

робоча група за участю міжнародних донорів та найкращих технічних радників ("Baker & McKenzie" і "Ernst & Young"). На тендері, який проводив ОПЗ, радником з приватизації підприємства переміг інвестиційний банк UBS, який більш як двадцятирічний досвід роботи з угод зі злиття і поглинання в сфері хімічної промисловості. Остання зупинка ОПЗ відбулась у зв'язку із закінченням спеціального режиму поставок газу НАК "Нафтогаз України", що діяв до кінця 2016 року. Рішення про давальницьку схему роботи ОПЗ було прийнято в т.ч. через те, що у разі роботи ОПЗ за "звичайною" схемою та закупівлю природного газу у НАК "Нафтогаз України" внаслідок дуже високої ціни на газ ОПЗ вимушений буде генерувати значні збитки. Нині ОПЗ працює на півпотужності по договору на три місяці з помісячною зміною об'єму і ціни, за яким має можливість замінити постачальника щомісяця. Що стосується боргів ОПЗ, то вони складають приблизно 250 мільйонів доларів перед групою "Ostchem" (до Стокгольмського арбітражу ОПЗ було подано апеляційну скаргу, її розгляд триває), а також штраф і пені у 1,5 мільярда гривень перед НАК "Нафтогаз України", який має бути реструктуризований.

Представники компаній, які виявляли наміри взяти участь у приватизації ОПЗ відзначили проблеми, що завадили їм у кінцевому випадку подати відповідні заявки, а також висловили побажання щодо вирішення окремих проблем з цього приводу.

Зокрема, представник компанії "Sushail Bahwan Group" відзначив проблему боргу ОПЗ та кому належить цей борг, а також про необхідність вносити як мінімум 600 мільйонів доларів для того, щоб підтримувати завод.

Представник компанії NCTC зауважив, що компанія заінтересована у співпраці за будь-якими схемами і може вивести ОПЗ на прибуткову діяльність. Водночас, з самого початку у компанії не було впевненості у спроможності держави вирішувати наявні проблеми та плутанини.

Представник компанії "IBE Trade Corporation" зазначив, що компанія не подала заявку на приватизацію ОПЗ тільки через те, що не було інших учасників, а конкурс з одним учасником є за законодавством не дійсний.

Представник компанії "Укрнафтобуріння" висловив невдоволення рівнем роботи Фонду державного майна, зокрема, некоректністю і неповноцінністю конкурсної документації, затягуванням з підписанням договорів про конфіденційність тощо.

Представник компанії ТОВ "Енергоімпекс" висловив задоволення співпрацею із Фондом державного майна, а також запевнив у майбутній участі у наступному конкурсі з приватизації ОПЗ.

Голова Союзу хіміків України застеріг присутніх від приватизації ОПЗ за будь-яку ціну і наголосив, що втрати підприємства лише від звільнення близько 20 операторів аміачного цеху останнім часом становлять від 200 до 500 тисяч доларів. До того ж несправедлива та необґрунтована цінова політика на газ призводить до того, що заради надприбутків державної нафтогазової компанії багато хімічних підприємств просто зупиняються.

Враховуючи викладене, другий поспіль у 2016 році провал з приватизацією ОПЗ має серйозні негативні наслідки для держави в цілому, адже погіршує інвестиційний клімат, показує неспроможність влади провести обіцяну приватизацію великих державних активів. Отже, керівництво Кабінету Міністрів України та Фонду державного майна України, яке мало забезпечити відкрити, прозору та конкурентну приватизацію ОПЗ фактично самоусунулося від виконання встановлених завдань.

Враховуючи викладене, учасники "круглого столу"
РЕКОМЕНДУЮТЬ:

1. Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України:

- проаналізувати причини відсутності претендентів на конкурси з продажу пакету акцій ОПЗ 2016 року, а також проблемні питання, які були озвучені потенційними покупцями - учасниками "круглого столу", та вжити заходів щодо їх усунення;

- не допускати в майбутньому зупинок виробничої діяльності Одеського припортового заводу, що має вкрай негативні соціально-економічні наслідки;

- разом із керівництвом підприємства посилити ефективність захисту інтересів держави та ПАТ «Одеський припортовий завод» у судових спорах, в т.ч. щодо виникнення боргу, пені, інших штрафних санкцій перед Ostchem Holding Limited;

- розглянути можливість внесення змін до Закону України про ринок газу щодо можливості диверсифікації газопостачання на підприємства хімічної промисловості у зв'язку із необґрунтовано високою ціною на природний газ поставок НАК "Нафтогаз України";

- забезпечити виконання рішення Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації від 09 лютого 2017 року "Про затвердження рекомендацій слухань у Комісії від 21 вересня 2016 року "Про ситуацію з приватизацією Одеського припортового заводу".

2. Створити при Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації Робочу групу з питань сталого розвитку та ефективної приватизації Одеського припортового заводу під головуванням народного депутата України, Голови підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, Члена Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації Чекіти Г.Л.

Залучити до її роботи народних депутатів України, представників Фонду державного майна України, інших державних органів, Одеського припортового заводу, експертів, науковців, представників неурядових громадських організацій, компаній, що були зацікавлені у приватизації підприємства (за згодою).

Перший заступник Голови Комісії

І.О.Лапін